

Drogi pionowe – dobra praktyka przy pracy na drabinie

Upadki z wysokości są przyczyną wielu wypadków w przemyśle budowlanym, jak również i w innych sektorach gospodarki. Nie chodzi tutaj tylko o upadki z wysokich konstrukcji, obrażenia mogą się zdarzyć nawet przy upadkach z mniejszych wysokości, np. z drabin przy ich niewłaściwym użyciu. Przyczyn takich wypadków jest wiele - od złego doboru drabiny do przekraczania podstawowych zasad pracy na drabinie. Wymagania techniczne dotyczące drabin są zawarte w ČSN EN 131-1 (49 3830-1) „Drabiny. Nazwy, rodzaje, funkcjonalne rozmiary a ČSN EN 131-2 (49 3830-2) „Drabiny. Wymagania, testowanie, oznaczenia” z lutego 1995. Wymagania dotyczące bezpieczeństwa są zawarte w Rozporządzeniu Rządu Republiki Czeskiej nr 362/2005 o szczegółowych wymaganiach dotyczących bezpieczeństwa i ochrony zdrowia przy pracy na stanowiskach pracy z niebezpieczeństwem upadku z wysokości albo do wykopu.

Następujące zasady są obowiązujące dla drabin przenośnych i nie dotyczą drabin, które są używane jako wyjścia stałe.

Wybór drabiny

Przy wyborze drabiny należy sobie uświadomić, w jakim celu i w jakich warunkach będziemy się posługiwali tą drabiną. Z punktu widzenia użycia możemy podzielić drabiny na dwie podstawowe kategorie – drabiny profesjonalne, które są narażone na częste używanie (np. dla rzemieślników) i drabiny do domowego użytku. Również należy rozważyć wybór materiału, z którego drabiny są zbudowane (drabiny szczelbłowe drewniane, stalowe, aluminiowe czy plastikowe) i typów - proste opierające się, nastawione, wysuwające się, czy podwójne i drabiny ze stopniami – opierające się i podwójne, z jedno- czy dwustronnym wejściem. Wszystkie typy drabin muszą odpowiadać normom, potwierdzającym możliwość ich użycia.

Podstawowe zasady posługiwania się drabinami

- Drabina powinna być używana tylko dla krótkotrwałych, nieskomplikowanych robót fizycznych z użyciem prostych narzędzi.
- Drabina musi być postawiona na ziemi tak, aby miała zapewnioną wystarczającą stabilność. Musi być zabezpieczona przed przesunięciem, poślizgnięciem, bocznym odchyleniem, przewróceniem się czy otwarciem. Obydwa górne końce boków drabin muszą się stabilnie i bezpiecznie opierać o płaszczyznę pionową. Jakiegokolwiek wyrównywanie podłoża za pomocą improwizowanych podpórek (cegły, cokoły itp.) jest zabronione!
- Drabiny używane w celu wyjścia na wyższy poziom powinny przewyższać poziom wejścia minimalnie o 1,1 m. Podwyższenie drabiny może być uzupełnione częścią konstrukcji, której można niezawodnie się chwycić. Zabronione jest wchodzenie na wystającą część drabiny.
- Wolna przestrzeń za szczelblami musi być przynajmniej 0,18 m, od spodu drabiny od strony wejścia należy zachować przestrzeń minimalnie 0,6 m.
- Nachylenie drabin szczelbłowych prostych i podwójnych (przy rozwarciu), które są cytowane w ww. normie powinno mieć 65°-75°, a u drabin schodkowych 60° - 70° do poziomu powierzchni. Według Rozporządzenia Rządu Republiki Czeskiej nr 362/2005 nachylenie nie może być mniejsze niż stosunek 2,5:1 (tj. ca 68° od poziomu powierzchni).
- Przy różnego typach drabin wysuwanych i podwójnych należy sprawdzić, czy haki zabezpieczające i inne blokujące urządzenia działają w prawidłowy sposób.
- Drabiny można używać jedynie w komplecie, który jest przewidziany przez producenta.

- W drabinach wysuwanych należy zapewnić wystarczające podniesienie poszczególnych ich części według instrukcji producenta.
- Nie można przekraczać największego dopuszczalnego obciążenia drabiny, które jest podane przez producenta.
- Zabronione jest używanie drabin jako kładki przejściowej!
- Optyczny przegląd drabiny powinien mieć miejsce w podczas pobierania jej magazynu oraz przy jej zwrocie i przed każdym użyciem.

Wejścia, zejścia i praca na drabinie

- Przy wejściu, zejściu i pracy na drabinie pracownik powinien być zwrócony twarzą do drabiny i musi mieć możliwość przytrzymania się obiema rękami.
- Na drabinie dozwolona jest praca tylko jednej osobie. Wchodzi i schodzi tylko jedna osoba, druga i następne muszą czekać do czasu zejścia pierwszej osoby z drabiny, Jednoczesna praca więcej osób jest zakazana!
- Przy pracy na drabinie pracownikowi zabronione jest wychylanie się na boki czy też do tyłu.
- Po drabinie zabronione jest wnoszenie i znoszenie ciężarów o masie większej niż 15 kg. Materiał pomocniczy, narzędzia, ewentualnie inne materiały pomocnicze potrzebne do pracy, powinny znajdować się w torbie monerskiej, monerskim pasie narzędziowym pracownika albo zamocowane na drabinie w taki sposób, aby nie doszło do utraty stabilności drabiny, czy pracownika.
- Na drabinie jest zabronione prowadzenie robót, przy których używane są niebezpieczne narzędzia, takie jak, przenośne piły łańcuchowe, ręczne narzędzia pneumatyczne, itp.
- W czasie pracy na drabinie pracownik powinien stać w bezpiecznej odległości od jej górnego końca (górnego krawędzi), tzn. przy drabinie prostej minimalnie 0,8 m a przy drabinach podwójnych 0,5 m od końca drabiny. Zawsze należy działać zgodnie z instrukcją obsługi od producenta.
- W trakcie pracy na drabinie, gdy stopy pracownika znajdują się na wysokości wyższej niż 5 m pracownik musi być zabezpieczony w osobiste środki chroniące przed upadkiem.
- Zabronione jest posługiwanie się przenośnymi drewnianymi drabinami o długości większej niż 12 m.
- Teren pod drabiną, na której przebiega praca, powinien być zabezpieczony. Dla krótkotrwałych prac zazwyczaj wystarczy obserwacja i pilnowanie przestrzeni zagrożenia przez odpowiedniego pracownika.
- Pracodawca zapewnia przeprowadzenie przeglądów drabin zgodnie z instrukcją obsługi. Oprócz przeglądu optycznego przed każdym użyciem zalecane jest skontrolowanie funkcjonalności drabiny i jej części.

Informacje o prawidłowym posługiwaniu się drabiną są często umieszczone na drabinie w formie piktogramów. Polecenia i zakazy, wynikające z piktogramów albo z instrukcji obsługi, należy zawsze przestrzegać.

Dla Narodowego Informacyjnego Centrum Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia Przy Pracy (Czeskiego Krajowego Punktu Centralnego - Focal Point) opracował Instytut Badawczy Bezpieczeństwa Pracy, publiczna instytucja badawcza.

© 2010